

Suomen Vaunuhistoriallinen Seura
Vagnshistoriska Sällskapet i Finland

Hongola Gårds traditionsåk 29.7 2017

Planerna för ett traditionsåk i Hongola Gård börjades redan hösten 2015. Hongola Gårds fina och rymliga miljö var känd och ägaren av herrgården fröken Christine Furuhjelm som är Vagnshistoriska Sällskapets hedersmedlem har gjort ett förtjänstfullt och banbrytande arbete för körkulturen, hästuppfödningen och ridkonsten. Då var tanken att traditionsåket i Hongola Gård skulle hållas sommaren 2016.

När vi anlände vid kvällskvisten till det första mötet med den tänkta organisationskommittén fick vi höra de dåliga nyheterna att fröken Christine Furuhjelm fick föras till sjukhus på grund av svåra ryggsmärter tidigare på dagen. Mötet hade därför en sorglig stämning och planerna för traditionsåket sinade och man kom inte överens om ytterligare möten.

Månaderna gick och från Hongola Gård tog ingen kontakt om att fortsätta planeringen av traditionsåket. Tvärtom fick vi läsa ur tidningarna att fröken Christina Furuhjelm sålt herrgården. Eftersom evenemanget som vi varit entusiastiska på att genom-

föra såg ut att gå om intet fattade sällskapets styrelse ett snabbt beslut om att vi ordnar ännu en gång traditionsåket i Kyrkslätt på Oitbacka Gård. Konzeptet för åket var beprövat redan året innan och miljön var bekant. Organisationskommittén som bestod av fyra personer använde ett möte för planerandet av evenemanget och kostnadsplanen för hela evenemanget var 50 euro och inkomsterna 0,00 euro. Det deltog

Fröken Christine Furuhjelm provkör den planerade banan en kylig vårdag 31.5 2017.

13 ekipage på Oitbacka Gård och publiken uppskattades till ca. 300.

Under hösten 2016 fick vi bud från Hongola Gård att för nästa sommar skulle de nu vara allvarligt intresserade av att genomföra traditionsåket och att herrgårdens nya ägare som är Christine Furuhjelms släkting också välkomnar evenemanget.

Organisationskommitténs första möte hölls i december 2016 och efter det hölls de en gång i månaden ända till juli månad, totalt nio stycken. Personantalet på mötena var stora, det kunde vara ett tjugotal personer, för till organisationskommittén hörde: Urdiala idrottsryttare, Urdiala kommun, Spannkörningens stöd rf, Hessi-stall, Pentinkulma dagarna, Urdiala regionens turistguider, Mannerheim Barnskyddsförbundets Urdiala sektion, Hongola Gård och Vagnshistoriska Sällskapet i Finland rf.

Överskottet från evenemanget beslöt att tilldelas, via Mannerheims Barnskyddsförbunds rf:s Urdialas sektion, för att stöda behövande barn och ungas idrottsverksamhet. Vagnshistoriska Sällskapet i

Finlands styrelse beslöt att stöda evenemanget med en donation på 500 euro. I relation till sällskapets omfattning är donationen betydande för medlemsinkomsterna för hela året är 1500 euro och några andra inkomster har inte sällskapet.

En betydande del av att evenemanget lyckas var att vi igen fick landets bästa speaker av hästevenemang d.v.s. Håkan Wahlman och de bästa domarna Reijo Kuhakoski och Markku Nyman. De nämnda personernas medverkan garanterade att fast det är frågan om en lekfull tävling och betoningen är att framföra en redan delvis bortglömd kulturtradition med presentation av en historia så kan man genomföra också en lekfull tävling professionellt och bra. Av kompetenta domare har deltagarna också möjligheten att få värdefulla tips som kommer att vara till nytta i framtiden.

Till köret anmälde sig ekipage lite varierade och organisationskommittén bör ta reda på vad det här berodde på. Vad var orsaken? En dålig väderprognos var det inte den här gången. Anmälde till utgången av anmälningstiden var 19 ekipage och plötsligt var det 5 som annullerade sin medverkan, varav en anmälde sig på nytt. Till slut var det 14 ekipage som startade.

Det var känt att fröken Christine Furuholm, som det brukar hända ett och annat åt, just kommit hem från sjukhuset och inte startade med sitt tvåspann som nummer ett som det var tänkt.

Ekipagen

2. Maija Räihä, Sjundeå

Som första ekipaget med nummer två kom Maija Räihä, Heidi Kallioniemi & co och den Ungerska vizsla hunden Åskan med hästen

Maija Räihä och Quentin R med ungersk jaktvagn.

Quentin R och en ungersk jaktvagn. Vagnen är tillverkad i Ungern på 1960-talet och har varit där i bruk i VM för fyrspann. Till Finland kom vagnen med många omvägar och hamnade i Reijo Kuhakoskis ägo på 1980-talet. Storbritanniens Prins Philip har i början på 1990-talet njutit av Viks vackra miljö i vagnen när han skjutsades omkring i finnhästerspannet av Reijo Kuhakoski.

"Sjundeå Svidja Slotts Ladies Hunting Clubs representanter Thyra Maria von Troddelfus, Adelheid zur Flattermähne, Charlotte von Einhorn och Ida Katarina af Wachtelstein samt den skickliga fågelhunden, Ungeska vizslan Donnerwetter tackar Hongola Gårds värdinna, Vagnshistoriska Sällskapet i Finlands hedersmedlem Christine Furuholm för en mycket

lyckad fasanjakt i herrgårdens fantastiskt vackra natur. I slutet av jakten tänker sällskapet njuta av en picknick-lunch i herrgårdens park dit, framför den ungerska jaktvagnen, frieserhästen Quentin R sällskapet värdigt drog."

Allt verkade vara väl genomtänkt i Maija Räihäs ekipage. Klädseln och vagnen var i linje med berättelsen t.o.m. jakthunden Donnerwetter var med i ekipaget. Den värdiga av Engelska Drottningen kopierade sättet att vinka åt undersåtarna med bara en betydande liten rörelse av handleden var klart inövat och antaget, och en rolig detalj. Seldonet såg ut att vara "putsblank" och vagnen såg till det yttre att vara i bra skick och välvårdad.

Hilda Uitus och Pontuksen Piirto med gigg.

Domaren fäste dock sin uppmärksamhet på att sällskapets skoplagg hade blivit oblatade och så fint folk som de låtsas föreställa far inte till en fin herrgård på picknick i det skicket varande skoplagg och därför blir det inte fulla poäng. Dessutom föll det poäng för att vagnens lyktor var dåligt putsade eller kanske inte putsade alls. "Men när..." protesterna hjälpte inte då Reijo Kuhakoski var bestämd.

Ekipaget vann publikens favorit priset.

Ekipaget belönades med traditionsåkets VHS hederspris.

3. Hilda Uitus, Tammerfors, Teisko
Som nummer tre till presentation kom Hilda Uitus med finnhäststoet Pontuksen Piirto med en gigg. Hilda Uitus och Mari Sunell var elegant klädda i svart med fina svarta hattar. Dräkterna var klart festkläder och passade bra in i giggens ålder. Om det inte skulle ha varit fråga om två unga glada damer, så skulle man ha trott att de var på väg till eller ifrån en begravning. Men kanske det var också frågan om ett bröllop var flickornas glada stämning passade bättre. Om flickorna sen var på väg, till bröllop, begravning eller var ute på en frieriskjuts så noterade domaren med glädje att även om berättelsen saknades så hade det här ekipaget klart fattat vad ett traditionsåk går ut på.

Domaren fäste sin uppmärksamhet också på att damerna är förmodligen från en gnidig gård för man hade sparat med tiden med att smörja hjulnavlarna och fast gigger annars var i gott skick så var navlarna nu glappa.

4. Christine Furuhielm, Hongola Gård, Urdiala
Till allas förvåning var i nummer fyrens tömmar fröken Christine

Fröken Christine Furuhielm med Instruktör dvs. Ismo.

Furuhielm med den polsk silesiska hästen Instruktör dvs. Ismo. En förvåningsvärd dam, hon stiger direkt ur sjukbädden tar tömmarna och deltar i traditionsåket. Gissas kan, att inget, eller ingen, kunde ha hållit henne på sidan om det här åket. Kanske kom den här damens järnhårda viljestyrka att delta så i sista stunden att allting inte var riktigt i harmoni i ekipaget och när berättelsen saknades blev det för domaren lite oklart vad man strävade till. Domaren lade sin uppmärksamhet vid att fröken Christine Furuhielms dräkt var

stilig och skulle passat i en historisk vagn, men att vagnen inte riktigt passade till dräkten. Samt att de övriga personernas dräkter var redan sinsemellan av brokig stil och representerade inte samma stil som fröken Christine Furuhielms eleganta dräkt.

Christine Furuhielm belönades för sitt livsverk med VHS hederspris.

5. Matti Lahtinen, Vichtis
Matti Lahtinen och Kristiina Peltonen samt irish cob Shea's Quinlan som hemtrevligare kallas Pavis kom med nummer fem.

Matti Lahtinen, Kristiina Peltonen och Pavis med en holländsk åkvagn från 1930-talet.

Vagnen var från 1930-talet en holländsk åkvagn. Husbonden var klädd i en svart rock och en svart hatt, när frun hade en lite färggrannare i tiden passande smakfull dräkt. Husbondens och fruns dräkter passade bra ihop och kanske dräkterna uttryckte deras skillnader i deras karaktär. Båda dräkterna var i linje med åkvagnen från 1930-talet. Domaren uppmärksammade att åkvagnen har ursprungligen varit byggd för parhästar. När vagnen senare blivit ändrad för en häst har skaklarna blivit fel vända dvs. järnen som stöder skaklarna var nu på övre sidan. Ekipaget fick tips om hur svängeln bör ändras för att skaklarna kommer rätt. Domaren konstaterade med belåtenhet att Pavis selar har blivit ändrade till det bättre sen han såg den senast i Oitbacka Gård.

Ekipaget belönades med traditionsåkets VHS hederspris.

6. Tuula Liski, Hongola by, Urdiala
Tuula Liskis samarbete med den fartfulla Cara-ponnyn tycktes

Tuula Liski och den fartfulla Cara-ponnyn.

fungera. Cara hade moderna sälar och en Tidaholms-vagn. Eftersom berättelsen saknades blev temat oklart för domaren.

7. Anne Loukusa-Ahola, Orivesi
Anne Loukusa-Ahola och hennes förstfödda Annika Ahola med den redan 26-åriga finnhästen Huldan Poika som hemtrevligare kallas Dulle. Dulle var en sympatisk hästaldring som såg ut att vara i gott skick och som tycktes trivas bra av folkmängden i Hongola Gård. Dulle drog i Jakobstad av Leif Liljekvist tillverkad Wagonette-

vagn. Eftersom berättelsen fattades blev temat för domaren också här oklart.

8. Nummer åtta hade uteblivit.

9. Nina Virtanen, Pungalaitio
Nina Virtanen, Juha Elomäki och Suvi Saarinen samt Tonjas Troy dvs. hemtrevligare Svarten, som är en 7-årig dölehäst. Vagnen var en estisk Duc från 20-talet.

”Från Pungalaitio och Oriniemi by startade fabrikören Johan Nyman med frun Amanda mot Hongola Gård. Framför vagnen ryktades den ståtliga ända från Norge inskaffade dölehästvalacken Svarten. Som hjälp kom också stallpojken Lars Hötikäinen. Resans syfte var att delta i duvjakt i Hongola Gård som inbjudna av villebrådsväktaren. Det gångna året är 1921.

Historien är och kunde vara till många delar sann. Vårt hus och gården ägdes vid den här tiden av en riktigt storsint och pretentiös Erland Johan Kytömaa med sin hustru Amanda Nyman. Huset var känt före Erland blev hemmåg som Nymans hus. Han använde som titel fabrikör. Erland Kytömaa var också en ivrig jägare. Från Hongola Gård är det 12 km till oss med skogsvägar.”

Domarens kommentar var, att fabrikören och hans hustru och också stallpojken klädsel var i linje med berättelsen, men hästen

Anne Loukusa-Ahola med Dulle och i Jakobstad tillverkad Wagonette-vagn.

Nina Virtanen och den ståtliga dölenshästen Svarten vars fot domaren inte behövde lyfta. Foten steg av sig själv när husbonden visade exempel. Svarten drog en estnisk Duc-vagn från 1920-talet.

kunde ha varit lite lugnare, att inte färden genom skogen skrämt alla fåglarna i Urdiala skogarna.

10. Susanna Malmström, Kyrkslätt
Susanna Malmström, Outi Tarvainen och fjordhästen Ela som är 8-år född i Norge är ett första klass stambokssto och mamma till två stoföl. Hon fungerar som en mångsidig allt i allo häst: ridhäst, körhäst och som en flitig hjälpreda på ägarens gård. Ela är outhärlig på svåra platser i åker- och skogsarbeten samt att flytta saker på sådana områden där traktorn inte är relevant eller för att man vill skona terrängen.

Ela var också involverad i Finland 100-evenemanget och Fadderhästkampanjen, och spred glädje åt ortens daghemsbarn genom skjutsa dem i släde.

Elas gigg hämtade till traditionsåket finsk kulturhistoria och nostalgi från Suomi-Filmi (finländskt filmproduktionsbolag grundat 1919) tiderna. Giggan hörde i tiderna åt skådespelaren Tauno Palo och restaurerades till sin forna glans med respekt av Kiesimestarit.

”I traditionsåket i dag har fröken Signe Lahtinen kommit från Matku

till Hongola för att börja jobba som folkskolans nya lärarinna.

Lärarinnan skulle önska att man presenterar för henne skolbiblioteket ganska snart efter middagen. Hon hade nämligen hört, att den redan avlidne torpparens son, Väinö Linna till namnet hade lärt sig läsa redan som femåring och att pojken var speciellt förtjust i romaner. Det här tyckte lärarinnan att var mycket intressant och ville utöka skolans lilla bibliotek med nya äventyrsromaner och med historiska verk, för enligt uppgifterna hade Väinö redan läst alla böckerna i skolbiblioteket.

För dem som inte vem Väinö Linna är, bör berättas, att den lilla Väinö pojken blev författare och

akademiker. Han är speciellt känd för sina verk *Okänd soldat* och *Här under Polstjärnan*. I verkligheten är berättelsen om Väinö Linna sann; han tillbringade sin barndom och ungdom i Hongola, lärde sig att läsa redan som femåring och hade i skolan läst alla skolans äventyrs- och historiska romaner.

I den fiktiva berättelsen kommer lärarinnan att ändra lite på historiens gång genom att utöka det lilla skolbiblioteket med nya romaner för Väinö pojkens skull.

I det riktiga livet är Signe Lahtinen den till lärarinnan utklädda kuskens mormor och hemma från Matku. Den verkliga länken till herrgården är att Signes bror Toivo Lahtinen jobbade efter kriget på Hongola Gård.”

Ekipaget utsågs till vinnare med domarnas poäng.

Ekipaget belönades med VHS bästa berättelse priset.

11. Markku Saari, Ikalas
Markku Saari, Sami Lappalainen och finnhästen Tytön Päämies är professionella alla tre. Vagnen är en stilig vis-à-vis-festvagn.

”Jag föreställer mig själv. Har jobbat som hyrkusk i 15 år i den här utrustningen i Tammerfors centrum med utgång från Stallbacken. För Tytön Päämies är det först det fjärde året på gång. Han har klarat sig bra och vi har blivit goda arbetskamrater.

Susanna Malmström, Outi Tarvainen och fjordhästen Ela med Tauno Palos gigg.

Markku Saari, Sami Lappalainen och finnhästen Tytön Päämies med vis-à-vis-festvagn.

Häst har jag kört dagligen bara 32 år, och före det sporadiskt.”

Ekipaget belönades med traditionsåkets VHS hederspris.

12. Jenniina Sillanaukee, Ylöjärvi
Den sympatiska welsh mountain ponny Metty's Chera 97 WM dvs. Cera och den glada kusken i en vit elegant dräkt färgkoordinerade med ponny och var en förtjusande kombination. Om man givit traditionåkets gladaste kusken pris, skulle den här kombinationen vunnit det priset. Kanske här är ny idé för nästa åk.

13. Mira Hiltunen, Kangasala
Mira Hiltunen har varit hästflicka sen hon var sju och tillsammans med groomen Maria var de klädda i färggranna sommarklänningar. Hästen var ett vackert finnhäststo Hessin Odessa, som är Miras första egna häst. Kuskens och hästens samarbete tycktes fungera bra. Undra på att de vunnit spannkörnings-ranking i de ungas klass 2015. För att berättelsen fattades blev temat oklart.

14. Viola Kantola, Helsingfors
Ett fötjusande par, de ryska miniatyrhästarna Midi och Mixi, mor och son, traskade lyhörda framför Etola Gårds Wagonette-

vagn. Groom uppgifter sköttes av Katja Hautamäki. Domaren konstaterade att fast ekipaget hade erfarenhet av tidigare traditionsåk och en hälsning enligt etikett borde ha kommit redan ur ryggmärgen så lyckades man blanda bort sig i hälsningen.
Ekipaget belönades med traditionsåkets VHS hederspris.

15. Saila Salonen, Kervo
Saila Salonen och shetlandsponnyparet Källbackas Charity

och Reinilän Johannes och en grupp av fyra glada flickor i hattar, volanger och sommarklänningar med det lekfulla temat "Looking for Mr Darcy". Den glada vinkande tjejgruppen, lämnade ingen kall, och man kunde bara inte undgå att vara på gott humör när man såg flickorna framskrida. Och kanske Mr Darcy fanns någonstans på Hongola Gårds marker... man kan inte veta. Enligt minnet var inte det första mötet med Mr Darcy helt problemfritt i Jane Austens (publ. 1813) ursprungliga berättelse heller, och kärlekshistorien utvecklades mycket långsamt och mödosamt så det finns ännu hopp flickor...

16. Mikaela Sinda, Urdiala
Traditionsåkets yngsta kusk ålder åtta år. En charmerande ung dam, som gått sin första tävling i mammas mage. Samarbetet med Hessi-lida ponny tycktes fungera.

"Ponny är pop och i juniorerna finns framtiden, var det här ekipagets motto."

Jenniina Sillanaukee var den informella "gladaste kusken" -priset vinnare.

Mira Hiltunen med det vackra finnhäststoet Hessin Odessa.

Robert Furuhjelm belönades med VHS hederspris.

Alla är vinnare

I det här åket var alla vinnare, då framförandet av en redan delvis bortglömd kulturtradition var i huvudrollen och man gick samtidigt en lekfull tävling och därför belönades alla med blåvita rosetter och med Spannkörningens stöd rf:s donerade diplom samt med en liten affisch från traditionsåket att hängas upp som minne på hemstallsväggen.

Utöver de tidigare nämnda prisen **belönades Robert Furuhjelm med VHS hederspris**

för att vi fick ordna åket i den fantastiska miljön i Hongola Gård.

Miina Äkkijyrkkä donerade en tavla med hästmotiv i slutet av prisutdelningen åt fröken Christine Furuhjelm.

Publikmängden beräknades till 2000–3000 som klart översteg alla förväntningarna. Parkeringsväktarna räknade med att det fanns 1200 bilar. Inget missöde skedde. Bra vi, deltagarna i åket, buffet personalen, korvpojarna, bakarna av småbröd, parkeringsväktarna, guiderna, lottför-

säljarna, ponnyridningens övervakare, sela körhäst uppvisningen, fotografierna, alla som ställde ut och visade de fina klassiska bilarna, rödakorspersonalen, posetivaren, talkofolket, organisationskommittén, domarna, sekreterarna, speakern, och publiken som höll sig bakom de utlagda banden.

Vinnare är också de behövande urdialabarnen vars idrottsverksamhet vi lyckas stöda med vårt slit och vinsten av traditionsåket.

Viola Kantola och de förtjusande ryska miniatyrhästarna Midi och Mixi, mor och son med Etola Gårds Wagonette-vagn.

Saila Salonen med shetlandsponnyparet och den glada tjejgruppen med det lekfulla temat "Looking for Mr Darcy".

Mikaela Sinda, ålder 8-år var åkets yngsta kusk.

Christine Furuhjelm med VHS hederspriset.